

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Jrodymais grįstos sveikatos politikos formavimas: įrodymų paieška ir santraukų rengimas

PSO įrodymais grįstos sveikatos politikos tinklo Europoje veikla
ir tikslai

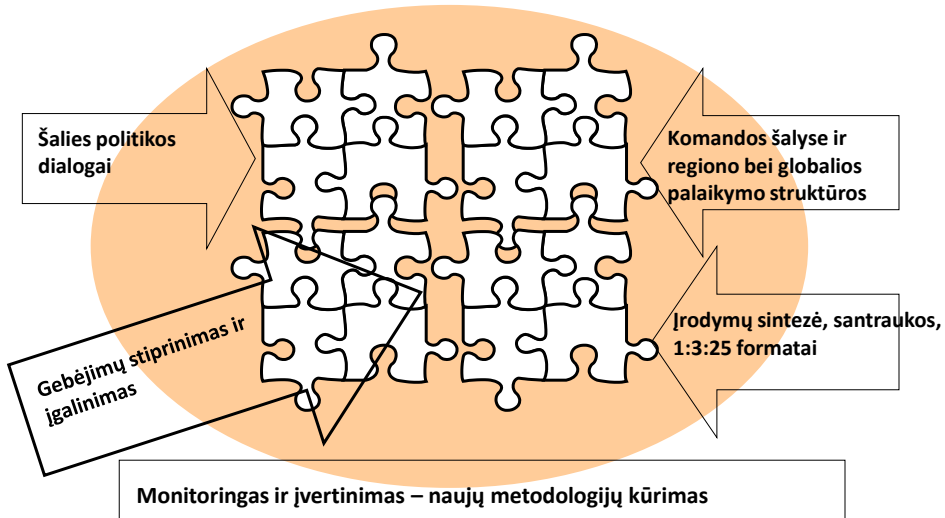
Nijolė Goštautaitė Midttun

Kas tai yra EVIPnet?

- **Evidence Informed Policy Network (EVIPNet)** - tai Pasaulio organizacijos iniciatyva, siekianti geresnės visuomenės sveikatos, stiprindamas sveikatos mokslininkų ir politikų veiklos koordinavimą.
- Stiprina sisteming ir struktūrizuotą mokslo įrodymų naudojimą formuojant sveikatos politiką, remiasi politikų, tyrėjų, sveikatos specialistų ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimu
- Grindžiamas 2004 m. PSO asamblėjos Meksike priimtu dokumentu "*Mexico Statement On Health Research: Knowledge for better health*" ;
- Pradėjo savo veiklą 2005 m. remiantis PSO 58 asamblėjos rezoliucija WHA58.34.

Sudedamosios dalys

Source: Panisset U. "New methodologies and practices to improve evidence to policy in Low and Middle Income Countries". Presentation at the FERG COUNTRY STUDIES TASK FORCE MEETING FAO, ROME 10-12 JUNE 2009.

Efektyvių mechanizmų ir priemonių parengimas

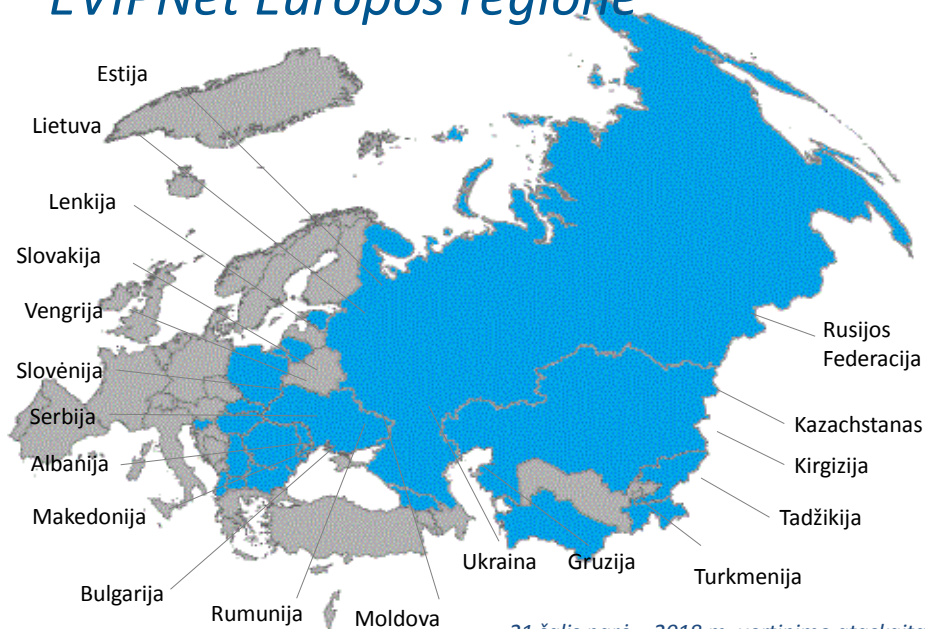
- Žinių transformavimo platformos = šalies komandos = nacionaliniai mechanizmai
- Pagalbos priemonės (įrodymų santraukos (policy brief), politikos dialogai
- Inovacijos (greito atsako paslaugos, portalai, žurnalistų tinklai)

EVIPnet Europa

- Skatina sistemingą mokslo įrodymų panaudojimą tinklinėmis struktūromis formuojant politiką, kuria siekiama pagerinti visuomenės sveikatą ir priežiūros sistemą;
- Prisideda prie Sveikata 2020 tikslų;
- Didina šalies gebėjimus kurti patikimą ir veiksmingą sveikatos politiką
- Remia nacionalinių patariamųjų struktūrų/žinių perdavimo tinklų (KTP) sukūrimą, kurie užtikrintų, kad politika remsis mokslo įrodymais

EVIPNet Europos regione

21 šalis narė – 2018 m. vertinimo ataskaita.

EVIPnet Europe ir Lietuva?

- EVIPNet Europe tinklo veikla prasidėjo 2012 m.
- Tinkle 2018 m. pabaigoje - 21 šalis narė, tarp – jų ir Lietuva;
- Prisijungė prie tinklo 2015 m. - pirmasis seminaras 2015 balandžio mėnesį;
- Nuo 2017 įgyvendintas projektas „Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų efektyvumo ir gebėjimų tobulinimas, diegiant įrodymais grįstą valdymo priemones“

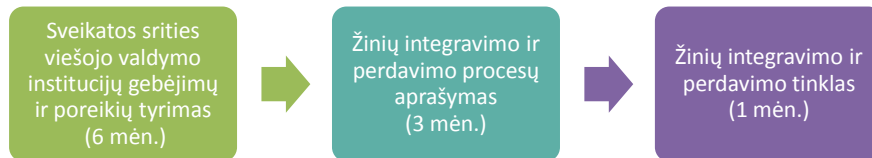

kuriame įgyvendinama „Sveikatos žinių integravimo ir perdavimo procesų ir Tinklo sąveikos sukūrimas“

Pagal dvi metę LR SAM ir PSO Euro bendradarbiavimo 2014–2015 m. sutartį

- Tarpvalstybinė veikla:
  - Dalyvavimas tarptautiniuose mokymuose/seminaruose – bent kartą per metus, 2014 m. ir 2015 m. rudenį, po 2 atstovus iš šalies
  - PSO Euro konsultacijos ir pagalba, informacijos teikimas
- Lietuva atrinkta dalyvauti bandomosios fazės antrajame etape 2015 m.
  - Tikslinis gebėjimų stiprinimas, kuris leistų sukurti komandą šalyje
  - Vieno pilno EVIPNet ciklo ir/ar kitų žinių perdavimo intervencijų, pritaikytų nacionaliniam kontekstui, suplanavimas ir įgyvendinimas.

Igyvendinamame ES projekte: Sveikatos žinių integravimo ir perdavimų procesų bei tinklo sukūrimas

Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų efektyvumo ir gebėjimų tobulinimas, diegiant įrodymais grįsto valdymo priemones

Titulinis • Veiklos sritys • Programos ir projektai • Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų efektyvumo ir gebėjimų tobulinimas, diegiant įrodymais grįsto valdymo priemones

Spausdinti

Kuriamas
Lietuvos atstauj
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija kartu su Higienos institutu (projekto partneris), įgyvendina 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1.1-ESFA-V-912 priemonės „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“ „Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų efektyvumo ir gebėjimų tobulinimas, diegiant įrodymais grįsto valdymo priemones“ (Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0010) projektą (toliau - Projektas).

Žinių integravimo ir perdavimo tinklo įkūrimas

- 2018-04-18 sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. 436 „Dėl Sveikatos apsaugos ministerijos įgyvendinamo projekto „Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų efektyvumo ir gebėjimų tobulinimas, diegiant įrodymais grįsto valdymo priemones“ žinių integravimo ir perdavimo tinklo steigimo“
- Tinklo nariai: HI, LBK, NVSC, NVSPL, NTB, RSC, ESSC, SMLPC, SPFSPC, ULAC, VASPV, VLK, VVKT

Žinių integravimo ir perdavimo tinklo paskirtis

- Paskirtis – suformuoti nacionalinį patariamąjį organą, kuris padėtų užtikrinti, kad sveikatos politikos sprendimai remtųsi mokslo įrodymais.
- Apjungia SAM ir pavaldžias institucijas:
  - Veiklos sritys;
  - Valdomi duomenys;
  - Kompetencijos.

Tikslai

- Gerinti tyrimais grįstų įrodymų kūrimo, pritaikymo ir panaudojimo praktiką;
- Skatinti geriausių prieinamų įrodymų naudojimo procesus;
- Patraukliai pateikti ir skleisti mokslo įrodymus;
- Skatinti nacionalinius dialogus, skirtus aptarti prioritetinius sveikatos srities iššūkius;
- Didinti įrodymų paieškos ir panaudojimo gebėjimus;
- Bendradarbiavimas ir įtraukimas.

Tinklo koordinavimo tarybos sudarymas

- 2018-05-15 sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. 583 „Dėl [...] Žinių integravimo ir perdavimo tinklo Koordinavimo tarybos sudarymo”.
- Projekto vykdymo laikotarpiu Koordinavimo tarybos vadovas – SAM viceministras Algirdas Šešelgis.
- Tarybą sudaro valstybės įstaigų nariai (pakaitiniai nariai).
- Tarybos sekretoriato funkcijas vykdo SAM Sveikatos strateginės plėtros skyrius.

<https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/V-583.pdf>

Žinių integravimo ir perdavimo procesų aprašymas

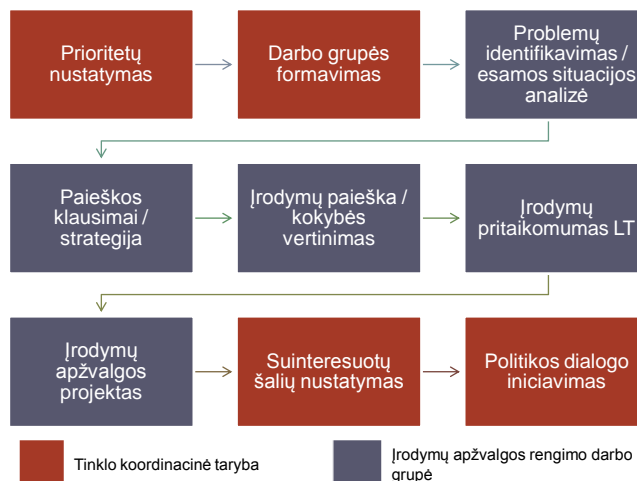
- Parengtas remiantis:
  - 1) Sveikatos srities viešojo valdymo institucijų gebėjimų ir poreikių tyrimo rezultatais;
  - 2) 2018-02-27 seminaro-diskusijos rezultatais;
  - 3) 2018-03-27 seminaro-diskusijos rezultatais;
  - 4) kitų šalių patirtimi, PSO EVIPNet metodine medžiaga ir jų siūlomu žinių integravimo ir perdavimo ciklu;
  - 5) žiniomis, įgytomis stažuotės į THL (Suomija) metu.

Žinių integravimo ir perdavimo tinklas: koordinavimo taryba

- Koordinavimo taryba:
  - Dalyvauja identifikuojant spręstinas sveikatos problemas bei nustatant prioritetus;
  - Planuoja Tinklo veiklą ir koordinuoja įrodymais grįstų apžvalgų rengimą:
    - Formuoja darbo grupę ir siūlo ekspertus įrodymais grįstų apžvalgos rengimui;
    - Vertina parengtus įrodymais grįstų apžvalgų projektus;
    - Inicijuoja politikos dialogus;
    - Stebi sprendimų įgyvendinimą.

Žinių integravimo ir perdavimo tinklo veiklos gairės

Rezultatai

Research | [Open Access](#) | Published: 24 September 2020

Evaluation of the performance and achievements of the WHO Evidence-informed Policy Network (EVIPNet) Europe

[Louise Lester](#), [Michelle M. Haby](#), [Evelina Chapman](#) & [Tanja Kuchenmüller](#)

[Health Research Policy and Systems](#) **18**, Article number: 109 (2020) | [Cite this article](#)

480 Accesses | 8 Altmetric | [Metrics](#)

- Atrodo, kad „EVIPNet Europe“ sėkmingai užpildo nišą stiprindama tinklo valstybių narių gebėjimus formuoti įrodymais pagrįstą politiką;
- „EVIPNet Europe“ gebėjimų ugdymo programa patobulina žinias ir įgūdžius individualiu lygmeniu;
- Prasiplėtė veikla ir padidėjo aktyvumas šalyse narėse, kai kuriose valstybėse narėse prisidedama prie politikos formavimo;
- Valstybių narių veiklos apimtys, išleidžiamų produktų skaičius, labai skiriasi, vis dar nesukurtos formalios žinių vertimo platformos;
- Didžiausią susirūpinimą PSO sekretoriato ir šalių komandų lygmenyje kelia riboti finansiniai ir žmogiškieji išteklių bei personalo kaita.

Išvados

Research | [Open Access](#) | Published: 24 September 2020

Evaluation of the performance and achievements of the WHO Evidence-informed Policy Network (EVIPNet) Europe

[Louise Lester](#), [Michelle M. Haby](#), [Evelina Chapman](#) & [Tanja Kuchenmüller](#)

[Health Research Policy and Systems](#) **18**, Article number: 109 (2020) | [Cite this article](#)

480 Accesses | 8 Altmetric | [Metrics](#)

1. Nuo EVIPNet Europe veiklos pradžios 2012 pabaigoje vertinimas parodė, kad Tinklas yra vertinamas Europoje, norima tapti jo nariais, ką rodo greitas narystės augimas (nuo 13 iki 21 šalės narės 2018).
2. Pavyko kai kuriose šalyse padaryti įtakos sveikatos politikai.
3. **Stokojama formalių Knowledge transfer platforms (KTP) – žinių perdavimo struktūrų, be kurių nepavyks užtikrinti, kad priimant sveikatos politikos sprendimustaptų įprasta remtis kokybiškais ir kontekstą atitinkančiais įrodymais. Tai savo ruožtu pagerintų sveikatos politikos rezultatus regione.**

Praktinė užduotis (1):

Lietuvoje pasirinktas modelis EVIPnet struktūros modelis: Žinių integravimo ir perdavimo tinklas, orientuotas į valstybines institucijas ir įstaigas.

Kokie šio modelio privalumai? Trūkumai? Kokios yra galimybės ir grėsmės?

Praktinė užduotis (2):

Įtraukus NVO į žinių perdavimo tinklo sprendimų priėmimą, kaip keistųsi modelis:

Kokie būtų modelio privalumai? Trūkumai?

Kokios naujos galimybės ir grėsmės?

Praktinė užduotis (3):

Kaip įvertinti Žinių integravimo ir perdavimo tinklo vertę ir naudą:

- Dalyviams;
- Organizacijoms narėms;
- Valstybei ....